

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

Природничо-географічний факультет

ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ

Навчальний посібник

Укладач О. Д. Лаврик

Умань
ФОП Жовтий О. О.
2016

УДК 911.2(075.8)
ББК 26.82я73
Г 35

*Затверджено і рекомендовано до друку вченою радою
природничо-географічного факультету
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(Протокол №1 від 30 серпня 2016 р.)*

Рецензенти:

Кравцова Ірина Віталіївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини імені Павла Тичини.

Кирилюк Леонід Миколайович, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Г 35 **Географія материків і океанів** : навчальний посібник / уклад.
О. Д. Лаврик. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. – 155 с.

У навчальному посібнику запропонований матеріал у відповідності до діючої програми курсу «Географія материків і океанів». Розглянуто основні характеристики кожного з океанів Землі. Охарактеризовано як загальні властивості, зумовлені подібністю географічного положення та спільністю історії геологічного розвитку, так і специфічні для кожного материка.

Видання призначене для студентів педагогічних вузів, які навчаються за географічними спеціальностями.

УДК 911.2(075.8)
ББК 26.82я73
© Лаврик О.Д., 2016

ПЕРЕДМОВА

Курс географії материків і океанів є важливою ланкою в системі дисциплін фізико-географічного циклу. Це одна з регіональних географічних дисциплін, яка розкриває узагальнюючу інформацію про найбільші природні комплекси планети: материки та океани. Об'ємний зміст курсу про різноманітність природи світу, про подорожі першовідкривачів, про історію формування та становлення природи материків, про унікальний тваринний і рослинний світ, про природні особливості та пам'ятки унікальних куточків земної кулі неможливо вмістити в рамки одного посібника. Цей посібник призначений розширити основні питання, які вивчаються у межах дисципліни.

Географічній оболонці, поряд з цілісністю, притаманна й інша властивість – неоднорідність у просторі та часі, змінність від одного місця до іншого, яку називають просторовою диференціацією. Внаслідок цього географічна оболонка розділяється на складну систему неоднорідних ділянок різного рангу: геокомплекси, геосистеми, ландшафти, фізико-географічні країни тощо. Саме в процесі вивчення географії материків і океанів формуються уявлення про різні території земної кулі, в тому числі зональні природно-територіальні комплекси.

Метою дисципліни є розвиток географічного та екологічного мислення майбутніх вчителів географії на прикладі формування понять про особливості природно-територіальних комплексів вищих таксономічних рангів і про регіональні проблеми взаємодії природи й людини; вивчення основних особливостей розташування материків та океанів Землі, зонально-поясної структури природного середовища, її трансформації, викликані техногенною дією на колообіг речовини та енергії, природно-ресурсного потенціалу окремих регіонів і його раціонального використання. Такий підхід сприяє розвитку комплексного мислення студентів, підвищує їх інтерес до теоретичних проблем географії.

Навчальний посібник присвячено природі материків та океанів. Аналіз кожного об'єкта будується за певним загальноприйнятим планом регіональної фізико-географічної характеристики. У ній розглядається загальний опис материка або океану залежно від географічного положення, обрисів і розмірів. Далі на основі палеогеографічного матеріалу про історію його формування дається характеристика тектоніки, рельєфу, клімату, ґрунтово-рослинного і тваринного світу.

У цьому посібнику коротко охарактеризовано природу материків та океанів, однак для формування широкого географічного світогляду необхідно використовувати додаткову науково-популярну літературу, список якої наведений у кінці книги.